UNIVERSAL
LIBRARY
OU_204736
UNIVERSAL
LIBRARY

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః

స్నేహాలతా కవితాసంఘ పుష్పము 34.

హంసతారావళి
&
లలితాశతకము

గ్రంథకర్త:

విద్వాన్ యస్. విశ్వనాథశాస్త్రి, ఎం. ఏ.,

కాపీరైటు రిజర్డు]

[వెల 0-4-0.

ప్రథమ ముద్రణము
500 ప్రతులు

సర్వస్వామ్యములు
గ్రంథకర్త్రధీనములు

గుంటూరు
చంద్రికాముద్రాశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః

అంకితము.

ఉ. హంసయె యాదికారణము
హంసయె లో వలినుండు శక్తియుఁ
హంసయె మూర్తిమూలమగు
హంసయె దేహము నిల్పునాత్మయుఁ
హంసయనన్ బరాత్పరుఁడు
హంసయె యంటి యంకితంబు నా
హంసకె కేలుమోడ్చి యిడి
తద్యోడు శ్రేయము పారలౌకికఁ.

opinion

[redacted] by Andhra Sahitya Chakravarti

Dr. Chilakamarti Lakshm[redacted]am,

Telugu Poet, Dramatist and Novelist.

RAJAHMUNDRY.

——:o:——

I have heard with great pleasure many verses on different topics composed by Vidwan S. Viswanadha Sastry M. A. Professor, Nizam College, Hyderabad, Deccan.

His poetry is very sweet with noble ideas and deep emotions and his style is lucid and flowing. The Madras University, in appreciation of his scolarship in Oriental Languages, appointed him to deliver four lectures on Telugu Literature which he did with great ability to the entire satisfaction of not only the Madras University but also of the whole telugu public.

I believe that he has a great future before him and will do much valuable service to the cause of Telugu and Sanskrit Literatures which is so much needed at present.

He is a double M. A., both in English and Sanskrit and passed the Vidwan Examination in Telugu and hence there is a combination of three cultures in him which is a very rare qualification. He will be a very valuable acquisition to any University in India.

I wish him every success in life.

Rajahmundry,
26-4-'34.

C. L. Narasimham.

opinion

[redacted] BY KAVISARVABHOWMA

Sreepada Kristnamurty Sastry Garu,

RAJAHMUNDRY.

విద్వాన్ సరిపల్లె విశ్వనాథశాస్త్రిగారు, ఎం. ఏ.,

నైజాం కాలేజి పండితులు.

ఆర్యా !

మీరు రచించిన హంసతారావళి - లలితాశతకమును సావధానముగాఁ జదివితిని. మీకవిత్వము నాతికఠినమ్మృదు మధురము. మీపద్యములు మీపాండిత్యమును మీలోకజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నయవి. "మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్" ఇట్లు మనోహరముగాఁ గవిత్వము చెప్పువా రిక్కాలమున నరుదు. మీ రింగ్లీషువిద్య నభ్యసించినవారలయ్యు నిట్లు సంస్కృతాంధ్రసాహిత్య మలవఱచుకొని నిర్దుష్టకవిత్వ మభ్యసించుట మీపుణ్యపరిపాకమని తలంచుచు మీకెన్నో ధన్యవాదము లొసంగుచున్నాఁడను.

రాజమహేంద్రవరము,
1—4—'34.

కవిసార్వభౌమ
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి.

---

opinion

[redacted] BY SATAVADHANI

Chellapilla Venkatasastry Garu,

KADIAM.

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః

బ్రహ్మశ్రీ విద్వాన్ నరిపల్లె విశ్వనాథశాస్త్రి, ఎం. ఏ., నైజాం కాలేజి పండితులు రచించిన **1.** హంసతారావళి, **2.** లలితాశతకము. ఈ రెండును సావధానముగాఁ జదివినాఁడను. చక్కని ధార, సలక్షణమైన రచన లోనగు సుగుణములు గలిగి జనరంజకములై యున్నవి.

ఈయనకు భగవంతుఁడు ఇతోఽధికమైన గ్రంథరచనాప్రోత్సాహమొసంగి యాయురారోగ్యముల ననుగ్రహించి లోకోపకారకుఁ డగుఁగాతమని యాశీర్వదించుచున్నాఁడను.

కడియము,
తూ॥ గో॥ జిల్లా
14-3-'34.

చెళ్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రి,
శతావధాని.

తొలిపలుకు

—:o:—

ఈ హంసతారావళి, లలితాశతకము బ్రహ్మశ్రీ విద్వాన్ సరిపల్లె విశ్వనాథశాస్త్రి, ఎం. ఏ., గారిచే రచింపఁబడినవి. ఇందు "లలితాశతకము" వ్రాయుటకుఁగల హేతువులు కొన్ని పాఠకమహాశయులకుఁ జెప్పవలసియున్నవి. ఈ విశ్వనాథశాస్త్రిగారు వయసునఁ జిన్నవారలయ్యు, బుద్ధిప్రతిభావిశేషమున బృహస్పతులని చెప్పుట సత్యదూరము కాదని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. వీరు చిన్నప్పటినుండియు విశేష శ్రమలకులోనై సంస్కృతాంధ్రాంగ్ల విద్యలయం దుత్తమ పరీక్షలయం దారితేరి, యసమానపాండిత్యమును సంపాదించుకొనిన వారలని యీనాఁడు వీ రధిష్ఠించిన యున్నతోద్యోగ పదవియే చెప్పక చెప్పెడిని. దయాసత్యములు, భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యములు, యోగాభ్యాసము, కర్మనిష్ఠ, పరోపకారము, శమదమాది సద్గుణనికరంబులు నుగ్గుపాలనాఁటనుండియు వీరి కభ్యాసములు. వేయేల? జ్ఞానసోపానముపైననే వీరిజీవిత చారిత్రము కట్టఁబడియున్నదని వీరి యాకృతినిఁబట్టియుఁ గృతులను బట్టియు నిర్ణయింపవచ్చును. వీరి జీవితము మానవకోటి కాదర్శప్రాయము. ఇట్టి మహనీయు లొకనాఁడు శ్రీ జటప్రోలు సంస్థానమున, కొల్లాపురమున మాచే స్థాపింపఁబడిన

"స్నేహలతాకవితా సంఘము"ను జూడవచ్చిరి. ప్రథమ సందర్శనభాగ్యముననే మాపై వారికి నిర్వ్యాజకరుణాకటాక్షద్యుతులు సంపూర్ణముగఁ బ్రసరించినంత-

ఉ. మిత్రులఁ జేర్చినావు కవిమిత్రుల డెందము హత్తినావు స
త్పుత్రులఁ గాంచినావు సతిఁ బూతచరిత్రను జేసినావు సు
క్షేత్రములందుఁ గావ్యలత గీతము బాడఁగఁ బెంచినావు నీ
చిత్రమదేమొ తెల్పఁగదె చిత్తము పొంగెడు మిత్రసత్తమా!

అను పద్యము ప్రవేశమూల్యముగ నిచ్చి మా సంఘమం దొకసభ్యుఁడుగఁ జేరుటయును సంభవించె. ఇట్టి మహాత్ములు సంఘసభ్యులని చెప్పినచోఁ దక్కుంగల సంఘవిశేషములన్నియుఁ జదువరు లూహింపందగు.

మా సంఘమునందు లేఖలన్నియు లేఖ్యరూపముగ నుండునటుల వెలువడు నాచారమైయుండె. ఈసందర్భమున నేదో యొకలేఖయందు "లలితా రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా!" యను మకుటముతో నాలుగైదు పద్యములు వ్రాసి పంపిరి. అందుపైన నీపాదమునే ప్రధానముగాఁ దీసికొని నూఱుపర్యాయములైనను నోరూర నోరార మన 'లలిత'ను బిలువరాదా యనియు దాన పరదేవతాసేవ భాషారూపమున నందు సరసమగు కవితాధారతోఁ జరుగు ననియు నేతద్భక్తివిషయంబు లట్లుండ నేకప్రాసతో రచించిన శతక

మాంధ్రవాఙ్మయమునఁ గొంతప్రౌఢతసూచించుననియు, శతకమంతయు మత్తేభమయమై నియమబద్ధమై విరాజిల్లుననియు, మనకవితాసంఘమునకిది నవీన కుసుమరాజియగు ననియుఁ గవితాకాంతకు నూతనాలంకారమగుననియు భాషాప్రపంచమున రమణీయముగ వెలుంగుననియుఁ బ్రోత్సహించినంతమాత్రమున 'మిత్రలేఖలు' త్రోయఁగరానివని నిశ్చయించి, మాయందుంగల తాత్పర్యముతో నిట్లు సమాధానము వ్రాసిరి.

ఉ. చిన్నతనంబునందె గనఁజెల్లెను బాలయుపాసనంబు నేఁ
గన్నది నేఁడుగాదు చనఁ గల్గెను ముప్పదివత్సరంబు లా
పన్నమహోదధుల్ గడచెఁ బట్టినపాదము వీడనైతి నీ
పిన్నది యౌవనోన్మద వివేకవిశారద సుబ్బరాయఁడా.

ఉ. మేదినిఁ బెక్కుతీర్థములు మెట్టితిఁ గాశిప్రయాగలందు నా
గాదిలి చిట్టితల్లి వెదకన్ గనవయ్యెను బెక్కురూపులన్
గాదని పట్టుఁబట్టి చని కాంచితిఁ దెచ్చితి శీతశైల గం
గోదకగాహితన్ బదరి నుత్కటసంయమి లోకసేవితన్.

శా. ఏనాఁ డిందిర నాదు హృత్కమల మధ్యేందిందిరాభంబునై
నానాసూనవితాన వాసనల నానందాబ్ధి నోలాడనో
యానాఁడే పలుపోకలన్ దనరె నన్యాపేక్ష లేనట్లు వి
జ్ఞానోత్ఫుల్లముఖారవిందరమతో సర్వోన్నత శ్రీలతోన్.

సీ. అక్షరరూపిణివై సరస్వతివంచు
నలరించు నొకసారి యంబుజాక్షి
శక్తిస్వరూపిణి శర్వాణి తానంచుఁ
జరియించు నొకవేళ చంద్రవదన
కరివరదుని కాంత కమలాలయ నటంచుఁ
గరుణించు నొకపరి కంబుకంఠి
నిత్యకామేశ్వరి నిరతాన్నపూర్ణవై
నేమించు నొకమారు నీలవేణి

గీ. విమల విజ్ఞానము౯ గూర్చు విద్రుమోష్ఠి
పూర్ణ సత్త్వంబు నెలకొల్పు పులినజఘన
శుభములొడఁగూర్చు నేహ్రిద్ధ శోభనాంగి
రూఢి సద్భక్తి నిడి ప్రోచు రుచిరదేహ.

ఇట్లనుక్షణ మంతఃకరణవృత్తులంబట్టి రసానుగుణం బుగ వేషము మార్చుచుఁ దత్తదవయవ విస్ఫూర్తియు నంగ విక్షేపంబులు నింపెసలార మనోరంగమున రేవగలు నాట్య మాడుచు నొండు రెండు పూర్వపుణ్యార్జిత విజ్ఞానాక్షరంబు లీ భౌతికదేహంబున నెలకొల్పి యాభారతికిఁ జిన్నెలువన్నెలు గై సేసి, కవితారూపంబున గద్యపద్యంబుల నాచేననిపించు నా పరదేవత నెంతగ వినుతించినఁ దనివితీరు ? భావాతీతంబగు రూపరసానుభోగ్యముల కాలవాలంబగు నాయమ వర్ణనాతీతం

బైయుండ నేవారులా నిగమార్థంబును సుబోధంబుఁ జేయఁ జాలు ?

అచ్చపుభక్తి హృత్పంకజోత్తమసింహాసనస్థం గావించి ధ్యానించి బ్రహ్మానందముం బడయఁగలమే గాని యిట్టిదని వర్ణింప నేరితరము?

ఉ. శాంతము కొంతయుండవలె స్వాస్థ్యము డెందముఁ జెందఁ
గాంచి యే
కాంతము జేఁబడన్ వలయు ఖండితమై విషయంబుఁ గావలెన్
జింతయొకింతదూరమయి శ్రీపరదేవికటాక్షమాలికా
సంతతిఁ బర్వియుండఁ గనఁ జాలిన నే శతకంబు వ్రాయుదున్.

శా. ప్రారంభించినసాధనాకలన దివ్యాశీస్సులన్ గాంచినన్
సారోదారమనింద్యకావ్యసుమమాసంభార ముప్పొంగినన్
ధారాశుద్ధియొకింతయున్ బ్రతిభయాఢ్యత్వంబు నిండారినన్
జేరన్ జాలుదు నీదు కోర్కె తుదినేఁ జెల్లింతు నీకట్నమున్.

ఈరీతిగ శ్రీశాస్త్రిగారు వ్రాసిన పైనియమములకు తోడు అక్షరవర్గ నియమమునుగూడ పాటించి నెల తిరుగక ముందె శతకమును బూర్తి చేసి స్వయముగ కొల్లాపురమునకు వచ్చి మాసంఘమున కర్పించిరి.

ఏతద్విషయంబులన్నియు గమనించు పాఠకమహా-
శయులు దీనినిఁబట్టి మిత్రులన నెవరో, మిత్రధర్మమన నెట్టిదె

నివ్వాటిల్లునో గ్రహింతురు గాక. మా కవితాసంఘమునకు "మిత్రలేఖలే" జీవనాధారములని వేఱుగఁ జెప్పనక్కరలేదు.

ఈగ్రంథ మీ కట్టుబాటులతో రచింపఁబడినదని చె ప్పుట కింతగా వ్రాయవలసివచ్చినది. మహామహులగు పండిత కవులచేఁ బ్రశంసింపఁబడిన యీగ్రంథపాశ్రస్త్యమును దత్క వితానైపుణ్యమును విస్తరింప బనిలేదని యింతటితో విరమించు చున్నారము.

ఇంత లోకఖ్యాతి నార్జించిన శ్రీ శాస్త్రిగారి గ్రంథము నకుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుభాగ్యము మాకు లభ్యమైనందు లకు నెంతయు శ్రీ శాస్త్రిగారియెడఁ గృతజ్ఞులము. పరదేవీ కృపాకటాక్షమున మాకుంగల మిత్రబాంధవ్యము దినదినాభి వృద్ధియగుఁ గాతమని ప్రార్థనా పత్రికటనము.

లోకమున నాంధ్రభాషాసేవ విరివిగఁ బ్రతియాంధ్రుఁడు జేయుటకుఁ బాటుపడుగాక. సంపూర్ణకవితా జయపతాకము నెలకొల్పుటకు పండితులు, కవులు, భాషానిలయములు, గ్రంథాలయములు, పత్రికలు, సంఘములు, వారిలోవారల కుండువ్యక్తిగతవైరములు మాని యేకమనస్కులై యన్యో న్యానురాగబద్ధులైన నాఁడవకాశమేర్పడునని యాంధ్రలోక

మెఱుంగుఁగాక. అనాఁడే యాంధ్రభాషావధూటి నింపుకళలతో ప్రతియాంధ్రుని హృదయమునఁ దాండవమాడు ననుట ప్రత్యేకముగ వ్రాయనేటికి ?

పురాకృతపుణ్యావశేషమున, బహుజన్మసుకృత తపఃఫలమున లభించిన కవిత్వమును నిట్టులే భగవత్పరముగ ననేక కృతులను రచించుపట్ల సార్థకము జేయుచుఁ గవితాలోకమునకుఁ బరోపకారము సేయుటకు భగవానుఁడు శ్రీ శాస్త్రిగారికి సంపూర్ణాయురారోగ్య శ్రీల నిచ్చి సంరక్షించుఁగాత.

కవితారసాస్వాదననిపుణు లిట్టి భగవ దర్పితంబులగు కావ్యములయందుం గల రసమును గ్రోలి పరమభక్తులై ధన్యులై కృతార్థులగుదురని నమ్ముచున్నారము.

ఇట్లు బుధజనవిధేయులు,

పి. రామసుబ్బారాయఁడు - వేంకటనారాయణ,

(సోదరకవులు)

కొల్లాపురం,
శ్రీజటప్రోలు సంస్థానం,
1—5—'34.

అధ్యక్షులు,
స్నేహలతాకవితాసంఘము.

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః

హంసతారావళి

ఉత్పలమాలికలు.

శ్రీనిలయంబునన్నతము చిత్తమురంజిల సర్వసౌఖ్యముల్
దీనులదుఃఖముల్గనక తీరికగాననుభోగ్యమాయె ; నా
కానని వానిసామ్యముగఁ గన్నులుగల్గియు లేనివాయె; నో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

శ్రీనగజామనోధవుని చెన్నగు పాదయుగంబు నెమ్మదిన్
బూను నిరంతరంబిచటఁ బుట్టుచుఁ జచ్చుచునుండు దైన్యమున్
మానుపఁజాలు మంత్రమదె మాటికి నమ్మకముంచఁగావలెన్
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

కానఁగ లోకవృత్తములు కాయము నిక్కమటంచు నుందురే
కాని పరంబుగానరు ; సృగాలములంబలెఁ బోరుటేల ; మా
జానకిరామునిం గొలువఁ జాలఁగ సౌఖ్యములందఁజేయు ; నో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

తేనెల గన్నరుంబువులఁ దీరగురూపముఁగాంచి నే తదీ
యానన భాగ్యపుం జవులనాసక చూచుచునుండ నేర్తునా ?
యీనెపు కోర్కులన్మ్రనిఁగి యెంతయుఁ దేలెదనంచు నందువో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

ఊనక వీసమున్నీసువు నోపిక నీదగుచేతలన్నియున్
ధ్యానమునందు గాంచుమట న్యాయము నీహృదిగోచరించెడిన్
నేనయి తీవరించినది నేరమదొక్కటి చూపుమందువో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

నీ నయమింకఁజాలు విననేరను; కాలము చెల్లిపోయెడిన్
వీనుల విందుగా శిశుత విన్చినరూఢి పురాణబోధలన్
గానుకపెట్టిచూచితిని గాదనిబొంకితి త్రోసిపుచ్చితో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

జ్ఞానము నిశ్చయంబు గనఁజాలనియప్పుడె, గాఢరాగ మిం
తేనియు మాయలేనపుడె; యింద్రియలౌల్యము తగ్గనప్పుడే
పూనిక నీదుమార్గమును బోల్చితి మాతయునౌనటన్న దో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

మానవునీదుబుద్ధి విను మాసములబ్దములెన్నియే న్జనెన్
మేనులు బెంచువాంఛలను మేపఁగఁజూచితి వంతెకాని నీ
దీనత తీరిపోయినదె? తెల్పుము సన్నిటుఁ ద్రిప్పనెంచితో?
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

నేనయి పంతమేర్పడఁగ నిక్కపుమార్గముఁ బట్టిపోవఁగన్
బూనితిఁ బిన్ననాఁడె; కనఁబోవను శాక్యపుశాస్త్రపంక్తులే
నానితి శ్రోత్రపేయముగ నాత్మవివేకసుధార్ద్రసూక్తులన్
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

మేనతి కార్శ్యమునొబ్బరసె మీరిన దాహముతీవరించె, నీ
కానలవెంబడి న్దిరుగఁ గాళులు మిక్కిలికందిపోయె, నో
హా ! ననుబాధవెట్టఁగన నోర్చినదెల్లను విస్మరించితే ?
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

దీనతనున్న కాలమునఁ దియ్యనిమాటల బుజ్జగించి నా
యానల మీరకుండి ముగు దాయని పించుక లొంగియున్నచో
నీనయగారజాలనటు నిక్కము చిక్కదునంచు నెంచకో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

జేనెఁడుపొట్టకై వెదకి చిక్కినయిల్లిలుఁ ద్రిప్పివేసి తా
రా! నిను నేమనందగును రాగతనంబున ; బాల్యమాట నే
జానకిరాముగొల్తుననఁ జక్కనియాసల మోసపుచ్చితో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

ఐనదియంతయున్దలియ నైతిన ! బాలుఁడనాటనొఁడు ; స
మ్మానము జేయఁగాఁదగిన మాతృనిదేశము వేళొకందునై
నానియమంపుఁ బల్మియది నాటకమైనది యెంచిచూడుమో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

పోనియుమంచునాద్రిఢిమ పూర్ణతఁజెందినదేయటంచు లో
కానుభవంబుఁగొంతయిన నబ్బునటంచును నీకు నే సమా
ధానముఁజెప్పివచ్చితిని తాల్మివహింపవె గర్వమేటికే
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్,

ఊనకు మీనమేషగణ నోత్సుక మౌఢ్యము; పూజ్యభావ మిం
తైనను నుండఁబోదు ; విను మూలము మానము జవ్వనంబు వో
గానము ధీవివేచనము గల్గదు దేహికి నంగపుష్టి యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగుంకెడిన్.

స్నానము జేయఁగాంచితివి చక్కనిజీవసుధాస్రవంతులన్
గానమువీనులానినవి కాంతగిరీంద్ర దరీముఖంబులన్
దీనత వోఁ గనుల్గనెను దివ్యహిమాలయ శేఖరంబు లో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

మానముఁ గావఁ గావలె ; సమానబుధావళిగౌరవంబు జే
నూనగ యత్నమందవలె ; నున్నతిదీనులఁ గావఁగావలెన్ ;
బూనిక దేహికిట్లయినఁ బుట్టుకధన్యతఁ గాంచుఁగాదె యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగుంకెడిన్.

ఆ నగరాజమార్గముల నంతవిలాసవిభూషితంబు లా
కానన పాళులెన్న ఫలగౌరవ సంపద కాశ్రయంబు లా
యానటనో త్తరంగిణులు నచ్యుత శీతలశీకరంబు లో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగ్రుంకెడిన్.

ఏనరుజీవనంబుఁగని యెల్లరు మోదమునందఁగాంతురో
ఏనరు కార్యసంపద యథేచ్ఛగ దీనులఁగావఁ జాలునో
ఏనరుమందిరంబు వివరింపగ నర్థుల పారిజాతమో
వానిచరిత్రజాతముల భాస్వరసూక్తులదృష్టియుంచి యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బొద్దుగుంకెడిన్.

ఏనరు మానసంబుగతి యింతయుహింసల పొంతఁబోవదో
ఏనరునార్జనంబు తనియించునొ యాశ్రితకోటిమాన సం
బేని గుణోన్నతి న్సుజను లెల్లపుడు న్నుతియింపఁ జూతురో
వానిచరిత్రజాతముల భాస్వరసూక్తులదృష్టియుంచి యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

చానరో! నీదుపోకడలు సాగవు; నమ్మఁగరాదునిన్ను; స్వా
ధీనమునందె యుండఁగని ధీరతదైన్యముఁ గప్పిపుచ్చి సం
ధానముఁ జేయఁజూచెదవు తథ్య మసారముఁ ద్రోసివైచి యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

మానవతీలలామ యవమానము పాల్పడి యోర్చియుండుటే
మానము? లోకమాన్యుల యమానుషసాధన సంపదున్నతిన్
బూనిన నాఁటినీగరిమ ముచ్చటకైనను జూడగల్గునో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

న్యూనతలేని జీవనము యోగముబూనినఁ గాంచవచ్చు; స్వ
స్థానమునందెనిల్చి సుమజాతముతావులఁ జిమ్మఁగాంచియే
మానవు శీర్షమందో, వనమధ్యమునందో విశీర్ణమైనటుల్
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

స్నానముఁ జేయలేదనను; సంధ్యఁదలంపను; పూజఁబోల్ల; వి
జ్ఞానముపొంతఁబొమ్మనను; శాస్త్రముఁజూడఁగఁబోరుపెట్ట; నా

దానవు సౌరభమ్ముకలదానవు కీర్తిసుమంబవమ్మ యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

ఆనతిఁబెట్టలేదు ; నతి యంటివి నిన్బ్రతిమాలితెంతయున్
మానితి నిత్యదీక్ష నినునమ్మితిఁ జెప్పినదెల్ల సేసితిన్
సానలదీరె రత్నమని సౌఖ్యములిచ్చినఁ గన్నుఁగాన నో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

ఏనిఁకనున్నకాలమిటు లే జననీయను ; నిద్రమాని యే
మైననగున్ నిరాకరణ యంత్రము మీటఁగనిశ్చయించి తీ
పై నెటులేగెదో కనెదఁ? బంతము చెల్లునెనాఁడు? రమ్మ యో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

పోనని యొట్టుఁబెట్టుకొని బొంకితి వాశకు మేరలేదు నీ
మానముఁ గాచికొమ్మ బ్రతిమాలెదు రోజులు చెల్లిపోయె నీ
యానము ధ్యానగోచరము నంబరమార్గము మీరముట్టు మో
మానసరాజహంస చనుమా వినువాకకుఁ బ్రొద్దుగ్రుంకెడిన్.

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః

శ్రీలలితామహాత్రిపురసుందర్యైనమః

లలితాశతకము

మత్తేభములు.

అలవోకన్నిను నే నుతింప మనమం దాశించి చేరంగని
స్తులమా తొల్లిఁటివల్కులే న్గననియస్తోకప్రభాభాస్వర
జ్వాలనస్తోమముఁగాంచునే జనుఁడు నా సత్వంబనంబోక శ్రీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా ? రాజబింబాననా! 1

అలరుందావులు వ్యాప్తమైనగతి విద్యాగంధవాహంబు భా
సిలు చందంబున నక్షరంబగు యశశ్శ్రీసౌమ్యకర్పూరకాం
తిలతాజ్యోతులువెల్గు చాడ్పునగదే ధ్యేయంబు నీచాయలో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా? రాజబింబాననా! 2

అలుగన్ హేతువులెవ్వియున్ విమలవిద్యారాజమార్గంబులన్
గలయన్ గాంచని చిత్తమందెటుల శంకల్గాంచు సుస్థానమున్,
దలఁపేఁ జేకొని నిల్వరించితిని సంతాపంబులేదందు నో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా? రాజబింబాననా! 3

అళికంబందున నక్షిఁ గొన్న హరు నర్ధాంగంబుఁ గైకొంచు నీ
యలవుల్ జూపుచు శక్తివై సురసమూహంబెల్లఁ గొల్వంగ ని
చ్చలు లోకంబున నన్నపూర్ణ వయి యుత్సాహంబుఁ జేకూర్పవో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా ! 4

అలకల్ కమ్మని మోముఁ దమ్మి పయి నృత్యంబాడఁగా నిద్దఁపుల్
మొలకల్ దేరెడు హాసచంద్రికలు కెమ్మోవిన్ బ్రభల్ జిమ్మఁగా
జలదశ్రీఁ గను శౌరివక్షము నజస్రంబత్తి శ్రీలీయ నో
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా! రాజబింబాననా! 5

అలరుం దమ్మిన జన్మమంది నిరతధ్యానంబునన్ దత్త్వముం
దెలియన్ గాంచిన నల్వనాల్కతుది నిర్నిద్రప్రభావోన్నతిన్
బలుకుం దొయ్యలివై సుధాకలితకావ్యశ్రేణి మాకీయ నా
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 6

ఇల నీమూర్తులలీలలే హృదయమం దెవ్వేళ ధ్యానింతు నే
ని, లసద్రూపము లక్ష్యతేజమయి నా నేత్రద్వయంబౌఁ గనే
ని, లలిన్నారసనాగ్రమందు నిలువన్ నీ కేజపు తేత్రక్షణా!
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా ! 7

ఇలు వేల్పన్నను నాదిశక్తియన సర్వేశస్థచిచ్ఛక్తి నా
వెలిలో వ్యక్తుల జీవకాంతియన దేవీవాచ్యతత్త్వంబులన్
గల రూపాశ్రితదివ్యకృత్యముల సంస్కారంబు నీవే గదా
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా ! 8

ఉలుకం దిచ్చెద ముప్పిరిన్బొలసి నా యూహాతరంగోద్ధతిన్
బెలుచన్ దీరముఁ జేరి సూత్రితము నై విజ్ఞానతారళ్యమై
తలుకుల్ మీఱు సువర్ణకీలితము ముక్తాహారమున్ బ్రీతి నై
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 9

ఉలుకింతేనియు లేదు నీకటిమ నా యుల్లంబు బంధించె నీ
పలుకే బంగరమైన కాలమిది నా భాగ్యంబుచేఁ జెల్లె ని
క్కలికిన్ లోకము నీకృతిన్ వినిన నిష్కాలుష్యమై క్రాలు నో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 10

ఎలరారుంగదె శాంభవీమహిమ తెంపే దివ్యకృత్యంబులన్
వెలయున్ నీదగుశక్తినే యదివినా విశ్వంబు రూపేది? ఈ
శుల యర్ధాంగమవై గుణత్రయముచే శోభిల్లె దీ సృష్టిలో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 11

ఎలమిన్ నీవ దశావతారముల నందేఁ గార్యనిర్ణేత్రివై
పొలుపుంగాంతువు రామకృష్ణుల గుణుల్ భోగంబు నీపాలు తెం
కలు రూపొందుభవాబ్ధిపోతములు లోకప్రాప్త జీవాళిమా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 12

ఎలసెన్ దానవతామసాంశములు మదిన్మానవే యుపేక్షించు స
న్యల నేమంచుచు బ్రార్థనల్ సలిపి కందుఁ ముక్తిమార్గంబు? నా
తలనే వ్రాసెనె భక్తిమైఁబిలచి నీ తారుణ్యమున్ గాంచనా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 13

ఒలయన్ విద్యుదఖండశుభ్రరుచి సత్త్వోద్ధూతభావాబ్ధిపై
మలయన్ నిర్మలదృష్టిపాతములు సంభావించు పుష్పాళిపై
నిలువన్ దావక పాదపద్మములు సందీప్తాచ్ఛహృత్పీఠిపై
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 14

కలువల్ పూచిన నూత్నయౌవనసుధాకాసారకాంతామణీ
విలసచ్చంచలతానురూపరసదృగ్విన్యాసలక్ష్మీయుతం
బులగున్ దావక సౌకుమార్యగరిమల్ మున్నట్లు పాసింపనా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 15

కలి నీసేవయె పావనంబు తొలి నీ కారుణ్యమే రక్ష, స
త్కలగీతామృతవారిధారలగు నీ తారుణ్య దృగ్జ్యోత్స్నలికల్
లలి నీకీర్తన మజ్జతాఘ్నమగుఁ గల్యాణంబు సేకూర్చఁగా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 16

కలనిక్వాణమొ హస్తిఘీంకృతియొ నిర్ఘాతప్రపాతంబొ ని
స్తులసింహప్రభుగర్జనంబొ యమరస్తోత్రప్రతిధ్వానమో
తెలియన్ జాలను నీదునాదము కృపాధీనుండ రాగాంధుఁడన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 17

కలితంబై దృఢకుండలిస్ఫురితషట్కంజాత సందీప్తమై
మలినధ్వాంతవిదూరమై నిశితమై మంత్రార్థసారంబునై
విలసిల్లున్ విమలాంతరంగతల మెవ్వేళన్ నివాసార్థమై
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 18

కులిశంబై చనునేది ఘోరతరరక్షోవీరశిక్షాక్రియన్
ఫలదంబై పొలుపొందునేది సురసంతర్ప్యంబు సంధింప నా
వెలిఁదమ్మిన్ గొనఁజూపు సాదరత నుర్విన్ నిల్పి పోవఁగ నో
లలితా! రమ్మైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 19

ఖిలులంచున్ గఠినాత్ములంచు దురితగ్రామాంత సంచారులం
చిల జన్మించుట యెంతో పాపకృతియంచే ప్రాప్తు నిందించిరన్
ఫలముల్ సేకురఁజాలు నే? కొలువ నిన్ పాపౌఘముల్ దూలవే
లలితా! రమ్మైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 20

ఖిలమౌ భూస్థలి బీజముల్వడిన సుక్షేత్రంబెయౌఁగాక ని
ష్ఫలమై పోయెడు భాతి భారతి భవత్సంభావనల్గానకే
విలసిల్లంగనదందుచో నమృతమై విప్పారు జ్ఞానోక్తులో
లలితా! రమ్మైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 21

ఖిలమైనట్టి యనూనధర్మకథముల్ గీల్గొల్పి యోగంబునన్
బలురూపంబులు దాల్తు వేమనుచు నిన్ భావింపఁగా నేర్తు ని
స్తులతేజోఖని వాత్రియాకృతమహాస్తోత్రార్థదీప్తాత్మనో
లలితా! రమ్మైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 22

గిలుకు న్మట్టెలు గజ్జెలందెలును ముక్తిస్థాయి కాలాపమై
మొలనూల్ వరతారహారములు సమ్మోదంపుఁ దానంబులై
వలుఁగెంపుల్ విడియంబు ముంగరయు సంభావ్యస్వరంబుల్ గదా
లలితా! రమ్మైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 23

గిలు బాడందగు నామరూపముల నిక్షేపంపు సుస్థానముఁ
వెలఁబెట్టందగు నందచందముల పెన్నిద్రాపుటాదర్శముఁ
బలుకుల్ మేలగు నాదబిందుకళల ప్రాగల్భ్యముల్ నీవె కా
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా! 24

గెలువన్ జాలిరి లోకపాలు రరిశక్తిజ్వాల నిన్నేరుటన్
తెలియన్ గాంచిరి సంయమీంద్రులు మహాతేజంబు నిన్ [గొల్చుటన్
నిలువన్ నేర్చిరి లోకులింత యిలపై నీప్రాపునన్మించుటన్
లలితా ! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా! 25

గెలువన్ శక్యమె వైష్ణవీమహిమ నిన్ గీర్తించి సేవింపకే
యలమూర్తిత్రియమున్ విమోహమున నత్యంతంబు బద్ధాశులై
చెలికారంబున మన్ననల్ సలిపి నిన్నేపట్టి కామించిరో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 26

చలపత్రింబటు చంచలంబయిన మాసంధానయోగంపు దృ
ష్టులు నిల్వన్ గనలేక మాయయను చున్ శుష్కప్రియాలాపముల్
బలుకన్ నేర్తుము లోకమోహనము నీ భవ్యప్రభారూపమో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 27

చలమింతేటికి నిన్నుఁ గాదనుచు నే సాధించు కార్యంబులున్
గలవే ? చాలదె శోధనంబు కనుమా కారుణ్యమే పారఁగాఁ
దెలియన్ జాలుట కెంతవాఁడను సదా తీర్థంబు నీపాదమో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 28

చలదిందీవరషండమండితసుధాసారోదకశ్రీలచేఁ
గలహంసాదివిహంగసామ్యవిరుతోద్గానశ్రుతిశ్రీలచేఁ
దులకించన్ దివి శ్యామసుందరసభన్ దుర్గాదులున్గాఁవనో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 29

చిలుకల్ కోయిల తేంట్లు పండ్లు చివురుల్ చిప్పిల్లుపూఁదేనియల్
బులియన్ ద్రావుచు మెక్కుచున్ గెరలి నీ భోగ్యంపు గాధామృతం
బిలఁజిమ్మన్ మధుమాసయోగమిదె నాయింద్రాణి! రాజేశ్వరి
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 30

చిలుకున్ విల్లును బాణమంకుశములన్ జేపట్టి యుద్ధావనిన్
బిలుకున్నార్చగ నాసురీగణము దేవీ! కాలనృత్యంబులన్
సలుపన్ దివ్యులు సూనవృష్టిగురియన్ సాశ్చర్యరూపంబుతో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా 31

చిలుమంతన్ బ్రళయాంతరౌద్రగతి సృష్టింగాల్చ మిన్నంటి భీ
తిలి బ్రహ్మాదులు శర్వుఁ బ్రోవుమని యార్తిన్ గీర్తనల్ సల్ప న
ర్మిలి నీబంగరుతాల్మిబల్మి విసమున్ మ్రింగంగ నీకొన్న నా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా!32

చిలువాల్గాగళమందు చిల్మనటు విశ్వేశుండుఁదాల్పంగ నా
జ్వలనస్తోమములోని లోకములఁ గాల్పన్నిక శీతాంశుమా
లల మందాకిని నిర్మలోదకములన్ లాలించి రక్షింతువో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 38

చెలిమిన్ గాంతలు కోటి వేల్ సతమునిన్ సేవింపఁగొల్వుండి యా
జ్ఞలు హంసాదులు ముఖ్యశక్తులు సదా సాగింప రాజేశ్వరీ!
కలితప్రిస్ఫురసింహపీఠిఁ బగమ క్షాత్త్రింబునన్ గ్రాలు నా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 34

చెలివన్నన్ గురువన్న సోదరవనన్ శేషించి చుట్టాలునాన్
గల బాంధవ్యములన్ని నీవయగుచున్ గల్పించి సంసారమీ
శులకే యీశ్వరివౌచు బంటువగుచున్ శోధింపఁ గ్రీడింతు వో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 35

చలిపైత్రై వలికొండపై చలువపై సారంపుగంగోర్మలై
యలికాక్షిన్ బ్రిలయాగ్నికీలముల నా హాలాహలజ్వాల రో
చుల శాంతింపఁగఁ జేయు నీ చలువఁ గాచున్ గాదె త్రైలోక్యమో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 36

చులకన్ జూడఁగ న్యాయమా పలుమరుల్ శోధింప సద్భావమా
నిలువన్ బెట్టి సుధర్మమధ్యమున నీ నిస్స్వామ్య నిర్భేద్య ని
శ్చలతత్త్వంబులఁ గట్టివైచి కృతముల్ సాధించుటల్ జాలవే
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 37

ఛలమున్ బన్నఁగ నీకు నేల మొఱకుల్ సాక్షాత్కృతిన్ గనకం
ధులపాల్కన్ బలుభేదభావముల నీ దుర్జ్ఞేయతత్త్వంపు బా
టలు గండోపలకంటకాన్వితము గాఢధ్వాంతమున్ జేతు రో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 38

జలదంబుల్ మధురాంబుపూరమటు భూచక్రప్రతాపార్తి వోఁ
వెలయన్ జీవలతావితానములు పుష్పించన్ కుజగ్రామ మ
మ్మలకంటెన్ దయ నన్నుమిచ్చి గనుదో మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 39

జలజంబుల్ నగుమోము కన్గవ యురోజద్వంద్వమున్ గఁరము
జ్వలరేఖాంకిత పాదయుగ్మములుగా భావించి ధ్యానింతు నం
బ! లసత్కామితవస్తుకల్పలతికా! మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 40

జలధిన్ శేషఫణీంద్రుపై పడగ పజ్జన్ యోగనిద్రావశున్
జలరూపంబున మేలుకొల్పి యురమున్ వాసంబుగాఁ గోరి ని
ర్మలసాన్నిధ్యముఁబూని యిచ్చితివహో మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 41

జలదధ్యానముతో వియత్పథమునన్ జైతన్య మాత్రాశ్రవై
బలులన్ శత్రులఁ ద్రుంచుమార్గములు సంప్రార్థించు దేవాళికిన్
బలమింతే న్మిగులంగనిత్తుమనఁగన్ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 42

జిలుఁగుంగొనుచు జిల్గువస్త్రములునున్ జైత్వాన వక్త్రంబునన్
జిలుఁగున్ నవ్వెలయన్ జిలుంగునడలన్ శీతాంశుసుశ్రీలతో
జ్వలనప్రావృతమండలాంతరమునన్ సర్వాంగషప్రజ్ఞతో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా!43

త్రిలయుల్ స్వర్గము మన్ను మిన్ను నొకటన్ దథ్యంబుగా నిండి నీ
బల తేజంబులె వ్యాప్తమై తనరెడిన్ భండాసురోన్మూలినీ!
సిలుగుల్ బాపి శుభంబుఁ గూర్పఁ దగవే శ్రీరాజరాజేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 44

త్రిలమే ధాతకు ధాతతాతకు మహేంద్రస్వర్గభానుస్థ వా
సులకేన్నిన్ను వినా ప్రభుత్వములు నస్తోకప్రభాదీప్తిమై
జెలఁగన్ మాపరదేవతా! భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 45

త్రిలిరుంబోణులు శ్యామలాదులును వ్యక్తావ్యక్త రూపంబులన్
జెలువై సేవకులై క్రియాచతురలై సేవించి క్రీడింతు రా
చెలికారంబునఁ జూడరాదె? బగళా? శ్రీరాజరాజేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 46

త్రిలిర్ విల్తుని మోహనాకృతులు చిత్రింబందు కావ్యంబులన్
వెలయింపన్ బహు నవ్విసుందరి? భవద్విఖ్యాతలీలాకృతుల్
చెలఁగున్ వ్యాపిని! మిత్రరూపిణి! రతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 47

త్రిలిరుంబ్రాయము మానసాంబుజము సంధ్యానాట్యవిన్యాస శో
భలఁ దెల్పున్ బ్రథశయ్యయై కఠినమై భాసిల్లు లాస్యంబు ని
స్తులవత్ తాండవనృత్యభేదముల కొందున్ దుల్యయోగంబునన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 48

త్రేలఁతున్ నామగతిన్ షడానన నజన్ దాశత్రియోషిత్స్వాలి ని
న్నలసామంబులె యాశుదప్రికరమై యాధర్వణోచ్చాలితం
బులగున్ దైత్యకులాంతకప్రచుర సర్వోపాయసంధాయినీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 49

త్రిలకింగన్ బరమాణువై మహితమై దిగ్భ్రాంతబ్రహ్మాండమై
చెలఁగన్ దావకచిత్కళాప్రతతి సుక్షేత్రిస్వరూపాత్మికా!
చెలిమిన్ జేరితి చక్రరాజనివసచ్ఛ్రీ రాజరాజేశ్వరీ!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 50

తెలియన్ దగ్గ విశేషముల్ శిశుత నిర్దిష్టంబు పుణ్యాకృతిన్
దలమీటం దగునిశ్చితవ్రతము నిత్యశ్రీయుదంబై విరా
జిలు నీ చందము జీవితంబు వెలయన్ శ్రీకామ కామేశ్వరీ!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 51

తెలిదీవిన్ సితపక్షపూర్ణశశికాంతిన్ దుగ్ధవారాశి ను
జ్జ్వలముక్తారుచికల్పభూజముల శ్రీవన్ గొల్వ సన్నించి యా
వల సుబ్రహ్మణితీర్థపాదమతినంబా? శ్రీపరాదేవతా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 52

తెలియన్ గావలె దివ్యగీతముల సందిగ్ధార్థమంత్రంబు నాఁ
గలబుగ్గీతములే యజుస్సులమరెన్ గల్యాణకృన్మార్గముల్
సులభప్రక్రియ వెల్లడించుక్రియలన్ శోభిల్లు దంతస్థవై
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 53

తిలకించన్ దిలకప్రరోచిశశికాంతుల్గ్రాల మోముల్ కరం
బులు నాల్గై పదివేలనంతమగుచున్ బూరించి బ్రహ్మాండమే
చి, లలిన్ భక్తులఁగాతువమ్మ దయతో శ్రీకామకామేశ్వరీ
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 54

తొలిదివిన్ జనియించి తత్త్వమసియన్ దుర్జ్ఞేయసూత్రార్థ మం
జులభావోన్నతిఁ జూడఁగల్గి విమలజ్యోత్స్నాంబుధిన్మగ్నని నీ
బలముం దెల్పిన దత్తసూర్యగురులన్ భావింతు నీవాఁడనో
లలితా! రమ్మిఁకఁ కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 55

తొలిమిన్నుల్బలె వేల్పుగిడ్డి వలదా? దుగ్ధక్రియామాత్రరూ
పులు వేఁగోధనమే ప్రయోజనములా? పోల్కిన్ వృథావ్యక్తు ల
న్యలు త్వత్తేజమె కామితప్రదము మాయంబా! పరాదేవతా!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 56

తొలిజన్మంబున నీదుపాదములె సంతుష్టాంతరంగుండనై
కొలువన్ జాలఁగ లేదె యెల్లపుడు సంకోచంబు లేకుండ మే
ల్తలఁపుల్ నీమహనీయసూక్తినిడి నాదైవంబుగాఁ జూడనే
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా! 57

తొలువేల్పుల్ మదయుక్తులై సుగతులన్ దూషించి క్రూరక్రియా
కలుషంబూని తిరస్కరించి జని సాక్షాత్కారమున్ ధన్యులై
రలధిక్కారములింపా? భక్తి వెగటో? యంబా పరాదేవతా!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 58

త్రోలి కల్పుల్ నలుమోములై నలువ నీదోర్వీర్యచారిత్రముల్
కల ఋగ్గీతములన్ బ్రశాంతఫణితిన్ గల్పించెఁగా వ్యప్రభల్
బిలువన్యానితి ఋగ్గతార్థముల నో వేదాంతసిద్ధాంతికా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 59

ఢలిమంబై వరయోగసాధనల నుత్సాహక్రియాశక్తు ల
గ్గలమై సూక్ష్మసుషుమ్నమార్గమున నక్షయ్యంబు గుప్తప్రభా
కలితంబౌ ప్రభుశక్తినిత్తు వమలా! కాత్యాయినీ! మోహినీ!
లలితా! రమ్మిక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 60

దళితంబై చను రోగముల్ విమలదృక్ శ్రీకటాక్షప్రభా
నిలముల్ వీచిన రాలుసూనములటుల్ నిర్వాణసంధాయినీ!
కులకుండాలయ! కౌలమార్గనిరతా! గోశ్రీ! సహస్రాక్షి! మా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 61

నలఁగెన్ పావనపుష్పదామ మనుసంధానక్రియల్ భారమై
తలఁగెన్ సంభృతపూర్ణసారగరిమల్ దాల్పన్ ప్రతౌన్నత్యముల్
తెలియున్ సర్వము పేక్షసేయ నయుచూ! దేహేంద్రియాధీశ్వరి
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 62

నలదంబానిన తేటికన్నియల యానందప్రశాంతోక్తులై
కలగీతంబులు ఝుంకృతుల్ వెలయు నో కాళీ! మృడానీ! సతీ!
యలవంగాయటులే మదోన్నదవిశాలాక్షీ! తవారాధనల్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా!

నలువై ధర్మవిచారమై రతనముల్ నాడెంపు మేల్గన్న భూ
షలు కంఠంబునఁ దాల్చి గోపురములన్ స్వర్ణామతుల్యంబులౌ
నిలయంబుల్ గని నాఁడు మందిరమునన్ నిల్వన్ బరాకేటికే!
లలితా! రిక్తైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 64

నిలువన్ లేదని వేత్రహస్తులను సాన్నిధ్యంబునన్ నిత్యమున్
బలుసంబారములన్ బ్రసాదములు సంపాదించి యీనంచునో
పలుకన్నానితి? హృత్పుటంబు చిలికెన్ భక్తిస్థిరందంబినో
లలితా! రిక్తైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 65

నిలువెల్లన్ విమతుందిలంబులడరున్ నీ మందిర ప్రాంగణం
బులు పూజారులు భాగ్యవంతులకె సంపూర్ణంబుగా దాసులై
యలపున్ దీర్తురు నీకు ముద్రలిడుదుర్ హాస్యాస్పదంబాగదే
లలితా! రిక్తైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 66

నిలువన్ జాలరు బీదసాదలటు మందీభూతచేతస్కులై
కలవారల్ తెలియంగ లేరు నిను సంజ్ఞామాత్రపీఠేశ్వరిన్
ఛలమా మందిర మేల స్వాత్మవిమలస్థానంబు నీ కిత్తునా
లలితా! రిక్తైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 67

నిలువన్ బల్కినఁదోఁ జనన్ జనులకున్ నిక్కంపుసఖ్యంబు లీ
గలుగుంగాఁ గలసర్వమున్ గృతము నీకై వశ్యమున్ జేయని
ష్ఫలమేనా నజితా! శివంకరి! సహస్రాక్షి! యనంతా! జితా!
లలితా! రిక్తైక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 68

నెలవంకల్ బదివేలుకోటులినుల్ నీముందు నిల్వంగ ది
వ్వెలు విద్యుద్ఘనదీపకాంతిదరి నీ వీర్యప్రభావోన్నతుల్
గలఁచున్ గ్రూరుల శత్రులన్ గెలచు భక్తశ్రేణి కాత్యాయనీ!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా! 69

నెలవంక ల్బదివేలు శీర్షములకున్ నీరాజనంబీయ నీ
నులవింద్రై ఘనసామముల్ సెలఁగ బంధూకప్రసూనంపు మా
లల మేల్కట్టులశోభ లింపడరఁ గల్యాణస్వరూపంబుతో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 70

నెలవున్మన్ననసేయుకుంటఁదగవా నిష్పందసుశ్యామ శ్రీ
తలమందాకిని చెంత మంచుమల రాత్ర్యర్థంబు నస్ముక్త కే
శ లతాజాల కృతాంబరంబున మహాసారంబునన్ గ్రాలవే
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 71

పలుకంబాటినకండ్లు శాఖనెటు నిల్వంజాలు వృత్తంబులో
త్రిలి ముక్తస్థితినందు నాఫణితి నైంద్రీ! భద్రకాళీ! పరా!
మలముల్ దూల్చితి నిన్నె నమ్మిఁ మది నీ మంత్రంబె కీలించితిన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 72

పలితప్రాయము కర్మబంధనము సంపర్కంబు బోనాడి జ్ఞా
నలవిత్రంబున సాక్షియున్ బ్రీతియునై నానావిభేదంబులన్
వెలిఁబెట్టన్ గను శుభ్రచిత్కళల నుర్విన్ జక్రరాజేశ్వరీ!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 73

పలలంబంటిన నీరముప్పుగతి నీ భాండస్థమాలిన్యముల్
సలిలజ్ఞానమె శుద్ధిచేయు నదికాంచన్ బూర్వపుణ్యంబునన్
గలదే చింతకృతంబులంతయుఁ తే కల్యాణకామేశ్వరీ !
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 74

పలుకన్ నేర్చినదాది నింద్రియము లభ్యాసాతిరేకంబునన్
కలికీ ! నీ వరనామకీర్తనసుధాకల్లోలినీభంగచం
చలడోలాంతరసన్నివేశములఁ గాంచన్ లేద ? యాశోభనా !
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 75

పలుముల్ గావివి నిత్యకృత్యముల నొప్పన్ నీదుసర్వజ్ఞతా
కలనన్ గాంచుమ సత్యభాషణములన్ గల్పించి మర్త్యుండు ని
న్నలరింపన్ గలఁడే పురాణ జననీ! ప్రాణేశ్వరీ! ప్రాణదా!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజ బింబాననా! 76

పలువల్వన్ దరహాసచంద్రికలు బర్వన్ వీణ వాయించుచున్
గలకంఠస్వనతుల్యసుస్వరమునన్ గానంబు సంధించుచున్
నిలువన్ మామకమానసాంబరమునన్ నిత్యప్రశాంతోజ్వలా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 77

పులి గాకుల్ దరిఁజేర నీదుకవచమ్మున్ గూర్చి రేయుం బవ
ళ్లలు రక్షించెదు నీకటాక్షమెటుగల్గున్ విస్తరింపంగ ని
ర్మల కీర్తిద్యుతి కోటిభానుసదృశా! రాజత్కృపారాజ్యదా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 78

ప్రోలతీ ! డెందము నీదునామసుధ నెప్డు పీడ నేఁగాంచితే
పాలయుత్పైనను స్వప్నవార్తకద పొల్పుగ గాంచఁగానెంచినీ
చలముఁ జూపగ నెన్నిమార్లు వితమై చన్నఁ బరాకేటికే?
లలితా! రక్షిఁక కాలయాపనము లేలా! రాజబింబాననా! 79

ఫలితంబు ల్విరితీవకన్నియలకున్ వర్ధిల్ల శాఖాభుజం
బుల నందిచ్చెడు భాతి నీవఖిలభూస్వర్వాసజంతూత్కరం
బులకున్ షోడశవర్ణశోభితమహాభూజంబవై ప్రోతువో
లలితా ! రక్షిఁక కాలయాపనము లేలా రాజబింబాననా ! 80

ఫలముల్ జూడఁగ జాతకంబిడిన దైవజ్ఞుల్ నవాంశంబులం
గలయంగూడిన యుచ్చనీచదశలన్ గన్పట్టు భావిక్రియల్
దెలుపన్ దూలును మోదఖేదముల నీదిగ్భ్రాంతులన్ గావవో
లలితా! రక్షిఁక కాలయాపనము లేలా! రాజబింబాననా! 81

బలశాలుల్ బలమంచుధీయుతులు సంభావించు ధీశక్తి నా
తలిరుంబోణుల శీలవహ్నియనఁగన్ ధైర్యం బనన్ పేరసూ
క్తుల మహానింద్రి తపోబలంబనఁగ నీ దుర్జ్ఞేయతత్త్వంబునా
లలితా! రక్షిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 82

బలమున్ రూపము విద్యయున్ నయము నిర్వక్రక్రియా శక్తియున్
చలమున్ భక్తియు విశ్వభావనము విశ్వాసంబు నుత్సాహమున్
గులమున్ ధర్మము ప్రాభవంబులగు నీ గుప్తార్థనామంబులో
లలితా! రక్షిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 83

బలిపుష్టంబుల దీర్ఘజీవనము నోర్వంజాలి నిర్భాగ్యతన్
బాలియున్ జాలక యోగసాధనవిధిన్ భూరివ్రతాంతాగ్నులన్
నిలుపున్ బ్రాణము కీటకం బెవఁడిలన్ నీ ధ్యానమున్ మానియో
లలితా! రక్షింపక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 84

బలవంతుల్ గరువంబునన్ మఱచి యాపద్బాంధవీసత్త్వమున్
దలవంపుల్ గన సాధుసత్త్వములకున్ దాపంబుఁ జేకూర్ప విం
తలు యత్నంబులు సల్పజాతురలఁ తుల్ దర్పఘ్నతాహంకృతిన్
లలితా! రక్షింపక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 85

బలులం గూర్తురు జీవహింసవలదన్ భావంబు వోనాడి ని
ర్మల శాంతాసిలతావిదారితమదోన్మత్తారిషడ్వర్గమే
బలియీయ న్గనలేరు హృత్పుటమనోపాదంబులన్ వ్రాల్తురో
లలితా! రక్షింపక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 86

బలవంతంబుగ భక్తిపాశముల నిర్బంధించి నిన్గట్టఁగా
వలెనా? క్రొత్తై యట్టిమార్గములు నీభాగ్యంబు సన్నెట్టనా
యులనాఁ డన్నవిధంబు సత్యమని నీయాంతర్యమే తెల్పదే
లలితా! రక్షింపక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 87

బలిమిన్ గట్టఁగఁబాతమూనఁ గదెఁన్ వశ్యంబు నీకౌనె! మం
జులవాగ్వైఖరి కూర్చితన్ బోరయు నాశుద్ధాంతరంబాల్ల దు
జ్వలతారావిధుమండలాంతరరుచుల్ వ్యాపింపఁ బ్రాజ్ఞేశ్వరీ
లలితా! రక్షింపక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 88

మలినారంభము నాయెడన్ గనుదె సంభావించి రక్షింపవే
కలికాలంబని నా కనారతము లక్ష్యంబిచ్చి పోషింపవే
తల పూ వాడకయుండ నన్నుఁగనుమా ధర్మంబుఁజేపట్టఁగన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 89

మలలన్ రమ్యలతాగృహంబుల విరుల్ మందానిలోద్ధూతమై
కలయన్ రాలినసెజ్జ మేనడరనా కల్పింప నీరూపమున్
బులకల్ గ్రిమ్మ ముదశ్రువుల్ దొలుకనాభోగంబవై క్రాలవే
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా!90

మలయమ్మెకొలుపుల్ గ్రహించు భవదున్మాదక్రియాకల్పముల్
వెలయున్ నేఁడు విరుద్ధమార్గముల నుర్విన్ హింసకాలంబమై
ప్రిలయప్రేరితశర్మదశ్రుతులు సంభావింప ధీ చాలమిన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా !91

మలుకారాత్రోలఁగెన్ మహాంధులు నింపన్ జాలె నల్దిక్కులిం
పలరన్ గెంజివురున్ వికాసములు సంధ్యారాగ సౌదర్యతల్
నిలుపన్ భవ్యకటాక్ష దృక్తటరుచుల్ నీకైన వాసంతమే
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా !92

లలనా! పాదములోత్తనిమ్ము ఘనమా లక్ష్యంబుఁ దూలించి మ్రు
చ్చిల నీతేజము శీర్షమున్ బదములానింతున్ గదే కామినీ!
విలసత్కాంచనమేఖలాకటితటీవిన్యస్తహస్తాంగుళీ !
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా ? రాజబింబాననా!

లలితంబుల్ బదిమార్లు దెల్పనగునే లావణ్యగేహేందిరా!
లలిఁగాంచన్ జిరశోధితప్రచురలీలాహృద్యవీణాసుతం
త్రులుమీటన్ దెలియంగనాఁగదవె నిర్దుష్టంపురాగోన్నతుల్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా? రాజబింబాననా!

వలపుందీవలు హృద్విపంచినడరున్ బల్కింప నీకన్న న
న్యులకున్ శక్యమె? యుగ్గుపాలఁగలిగెన్ యుష్మత్సకాశంబు నీ
చెలిమిన్ దామహతింబలేన్ స్వయముగాఁ జెల్వారుసుస్వానమో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా? రాజబింబాననా!

వలభిం శర్వరి హంసతూలికలతల్పంబందు నిద్రించి ని
చ్చలు భాగ్యోన్నతిఁదూగఁగాంచి నినుమెచ్చన్ స్తోత్రముల్
[సేయువే
రలఁతుల్ బట్టరు ముక్తిసూత్రములు నిత్యశ్రీలు నీపాదముల్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనమువేలా? రాజబింబాననా!

వెలివాఁడంచును ముట్టరాదనుచు నిర్వీర్యప్రవాదంబు లి
మ్ముల నుండంగని సమ్మయంతరము నిర్ముక్తస్థితిం గూల్తు ర
మ్మా! లతాతన్వి! కృశోదరీ! శివకరీ! మాతంగకన్యా! యుమా!
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనములేలా? రాజబింబాననా! 97

వెలితిప్పన్ నను వెల్లమావనగ వేవెల్గన్న రేవెల్గు నా
వెలిగారు న్వెలి గుల్లయున్ నరపదా వెల్మ్రికులున్ జెల్లునా
వెలివాఁడన్ ఋతమైన సత్యగతులై విద్యాధరీసేవితా
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనమువేలా? రాజబింబాననా! 98

శలభంబుల్ దనవహ్నికీలముల నాశాబద్ధమై మ్రగ్గుటల్
పలుజీవంబులు క్షుద్రముల్ బలులకై వశ్యంబులై చచ్చుటల్
దలఁపన్ జాలఁడు బద్ధుఁడైనరుఁడు నిన్ ధ్యానించి ముక్తుండగున్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 99

శలకంబుల్వలయాకృతిన్ గనమనోజ్ఞంబైన వాసంబుఁబ
న్న, లలిన్ మక్షికజాతమందుఁబడి యందున్నాశమత్యంత మ
ట్టిలపై జ్ఞానియు కర్మబంధములచే నీల్గున్ నినుంజేరఁడో
లలితా! రమ్మిక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 100

సలికంబైన యసారమైన కృతముల్ స్థానంబుహృత్తీరమై
సొలపుల్ గాంచిన యంతరంగమొలయున్ శోధింపు నిర్జరిత్రిన్
తిలకంబై పెనుగొండతా కలుషముల్ దిక్కాదిశాంతించునో
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 101

సెలగొమ్మల్ పదివేలుసాగి పొలుచున్ స్నిగ్ధంబు సారంబునా
జలమున్ స్కంధముగ్రోలిపాదములఁ బంచన్ జాలుపర్యంతమున్
కలికీ స్కంధము నీవె శాఖవితరుల్ కల్పింత్రు పూజావిధుల్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 102

హాలముంజేకొని భూమిదున్నినను బద్ధాశన్ బుభుక్షార్తిమై
యిల భిక్షాటన సేసినన్ సుతులకై యింతన్ ధనోన్మత్తులం
ధులసేవించిన నెగ్గులేదు పరిశుద్ధుండౌను నీ కీర్తనన్
లలితా! రమ్మిఁక కాలయాపనము లేలా? రాజబింబాననా! 103

Printed
at the
CHANDRIKA
PRESS,
GUNTUR

తప్పొప్పుల పట్టిక.

హంసతారావళి.

పేజి		పద్యం		పంక్తి		తప్పు	ఒప్పు
3	...	1	...	3	...	వెట్టఁగన	వెట్టకన
6	...	2	...	3	...	గానసో	గానవో

లలితాశతకం.

1	...	2	...	1	...	వ్యాప్తస్తైన	వ్యాప్తమైన
,,	...	3	...	1	...	అలుగన్	అలగన్
3	...	1	...	1	...	ఉలుపందిచ్చెద	ఉలుపంబిచ్చెద
6	...	4	...	2	...	గనలెక	గనలేక
7	...	4	...	3	...	తాలిత్ర	తాలి
10	...	5	...	2	...	బరిధళివ్య	సుమళివ్య
11	...	1	...	2	...	యాశుద	యాశుగ
,,	...	4	...	2	...	మించియా	మించినా
12	...	3	...	2	...	లా ! పోల్కి	లా పోల్కి
,,	...	5	...	2	...	ని	ని
13	...	5	...	3	...	యులపంగా	యులవంగా
14	...	3	...	3	...	దుఱ్	దుర్
15	...	1	...	3	...	గెలము	దెలము
,,	...	5	...	2	...	బరితము	వరితము

పేజీ	పద్యం	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
16	1	3	కల్యాణ	కల్యాణి
,,	5	1	పులిగాకుల్	పులుగాకుల్
18	3	3	వ్రాతుప్పటుమనో	వాతుప్పటమునీ
,,	3	3	వాంగ్రిల్లురో	వాంగ్రిల్లునో
,,	4	3	తెల్పెదే	తెల్పదే
19	3	1	మేత్ర	మైత్ర
20	3	1	వలభిం	వలభి[illegible]
,,	5	1	తిప్ప[illegible]నను	తిప్పన్నను
21	1	3	వ్యక్తం	ముక్తం
,,	4	3	వితరుల్	లితరుల్
			కల్పింతుని	కల్పింతు